

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérvary Dező ugyvédek.	Előfizetési árak: Évesz évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	---	---	--	--

Amire nincsen szükségünk.

Annak a kedves zür-zavarnak, amelyet a szeptember elsején megjelent diáksereg városszerzte okozott, immár vége; a tanárok is, szülők is, no meg a diákok is benne vannak a régi kerekvágásban: a tanár csak úgy idegeskedik, mint ahogy juniusban abbahagyta, a szülő elfelejtette már, hogy egy vagyont fizetett ki beiratási díjért, könyvekért — no meg az obligát új cipőkért, kalapokért, a diák meg csak úgy biflázza a sok hasznos, kevésbé hasznos és haszontalan tantárgyat, mint annakelőtte; egyszóval mindennel a régiben vagyunk. Még abban is, hogy a város diák-állománya folyton folyvást fogy, olyan ijesztő mértékben, hogy szinte megáll az embernek az esze. Százszentendős gimnáziumunknak meg csak pár évűzettel ezelőtt is országos híre volt, úgy, hogy messze vidékről fölkeresték a tudományra szomjas ifjak; ma a fele annyi növendék sem látogatja, mint azelőtt, holott az intézet nemcsak megtartotta régi, magas színvóját, hanem még emelte is azt. A tanítóképző intézet egyike a legfrekvenciáltabb tanítóképzőknek, de mi haszna, ha a növendékek számára ki van mondva a numerus clausus s így a növendékek száma nem emelkedhetik. A zsidó polgári iskolának oly csekélyszámú a növendéke, hogy illetékes helyen már nem egyszer volt szó róla, hogy ez az iskola a városi polgári iskolába olvasztassék, minthogy az intézet így temérdek pénzbe kerül a hikiőségnek. Az elemi iskolákról kevés a mondani való. A város lakossága stagnál, stagnál következképpen az elemi iskolai tanulók létszáma is. Szántszándékkal hagytuk utolsóinak a városi polgári iskolát, amely, különösen azóta, hogy új, modern épületbe került, hatalmasan föllendült. Utolsóinak hagytuk, mert különösen erről óhajunk bővebben beszélni. Mint említettük, ez az intézet fejlődése néhány esztendő alatt oly nagy arányokat öltött, hogy — riporter nyelven szólva — az intézet falai szűkeknek bizonyultak a hatalmas diáksereg befogadására. Ez a körülmény arra indította az intézet agilis igazgatóját, hogy az egyes osztályok párhuzamosítása iránt

tegyen lépéseket a város tanácsánál. A tanácshoz részletesen kidolgozott memorandummal fordult, melyben kifejtette, hogy az osztályok párhuzamosítására feltétlenül szükség van, annál is inkább, mert az intézet már a helybelieknek is alig adhat helyet, a vidékieknek pedig már alig, pedig eminens érdeke a városnak, hogy minél több idegent csalogasson a város falai közé. Vegyünk csak egy egyszerű számítást. Havi 40 koronán alul ma már nem részesítenek gyereket teljes ellátásban Habár fizetnek 50, sőt 60 koronát is havonta, mindazonáltal csak 40 koronát vegyünk alapul. Tíz hónapon keresztül fizet a gyerek 400 koronát, s elkölt legalább még kétszázat. Ebből az összegből jut a kereskedőnek, jut az iparosnak, jut — tiszta haszonképen — a kosztadónak, jelölül annak, hogy igen sok szerényebb sorsban lévő család valósággal törtet a kosztoló diák után. A polgári iskolák párhuzamosítása oda tendált, hogy legalább még 40 vidéki gyereket lehessen fölvenni az intézetbe. Csak ez maga 24.000 koronát jelentett volna évente, holott a negyven diáknak legalább negyven hozzátartozója gyakrabban látogatta volna a várost, itt szerezte volna be saját szükségletét is, mely szintén több ezer korona üzleti forgalom-többletet jelentett volna. A bölcs városi tanács, illetőleg a városi közgyűlés többsége jónak vélte ezen okos, tisztán a város érdekeit szolgálni kívánó előterjesztést a limine elvetni. Pedig a párhuzamosítás nem kívánt egy fillér anyagi áldozatot sem a várostól. A szükséges tanerők javadalmazását a minisztertől kívánta kérni. Elutasították brúszken: „Nekünk nincsen szükségünk reá!” Hogy idehozzanak néhány század katonaságot, kaszárnyát akarunk építeni, évenként 20.000 korona terhet, 10%-nak megfelelő pótdadót akarunk a nyakunkba venni; de iskola-fejlesztés, mely amellet épűgy a város anyagi érdekeit van hivatva előbbre vinni, az nem kell.

Rekrimináljunk? Kinek? Miért? Szavunk úgy is a pusztában kiáltó szavaként hangzanék el Csupán csöndes rezignációval állapítjuk meg azt a kétségbeesítő tényt, hogy a város ügyeinek vezetése olyan uralom kezeibe került,

mely — hacsak egy jóteknony vihar hamarosan el nem söpri a föld színéről — a várost nemcsak az anyagi tönk szélére juttatja, de egyenesen a végpusztulás örvényébe fogja belesodorni.

Spectator.

Hetivásár

után hazajött a feleségem és egy furcsa kérdéssel rohant meg:

— Mond csak öregem, mikor emeled már fel a konyha pénzemet?

— A konyha pénzt emeled fel? — kérdem — hiszen már minden jóvedelmünket az a teheteilen konyha emésztte fel!

— Hát édes fiam — szolt az asszony — én nem bánom, ha nem is emeled fel a konyha pénzt, de hogy miből adok ételt az asztalra, azt igazán nem tudom.

Nézd csak. Hetivásárról jövök, bevásároltam. Vettem egy korona huszért tojást. Kaptam ezért a pénzért 15 darabot. Amikor összeházasodtunk, harminc krajcárért kaptam ennyit. Hoztam egy kiló marhahúst. Fizettem érte 1 korona 68 fillért. Ennek azelőtt hatvan krajcár volt az ára. Azelőtt ötven krajcárért, ma egy forintért vettem busz kiló krumplicát. Tíz kiló kukoricáért adtam kilencven krajcárt, máskor — ha drága volt — hetven krajcárt merészelték érte elkérni. Három krajcár volt a jó időben egy kiló paradicsom, ma 25 kilóért 3 korona 50 fillért adtam. Zöld-séget éppen annyit kaptam tíz krajcárért, mint amennyit ma huszért vettem. Baromfira már nem jutott, mert részben kifogyott a pénzem. Részen pedig egy pár nyomorult tyúkért emeles házat kérnek és nekünk még földszintesben is csak egy drága bérlakás jutott.

Számold csak össze, hogy ma mennyivel többet adtam ki ugyanazért a szükségletünkért, mint adtam hat év előtt: Bevásároltam 10 korona 58 fillért és ma 4 korona 68 fillérel fizettem a bevásárlásomat drágábban, mint azelőtt.

Hát most éljen meg az ember abból a konyhapénzből, amit te adsz nekem. Én nem bánom, ha nem kapok több konyhapénzt, nem tudok neked, meg a gyerekeknek miből enni adni. A tüzelő drágább.

E mellett drágul minden egyéb is. A cukor kilójának ára 54 krajcár, a petroleum, amit még tavaly literenként 11—12 krajcárért kaptunk, ma 18 krajcár. A cselédnek fizetek tizenkét forintot és úgy udvarlok neki, mint egy kisasszonynak, csak hogy ne kérjen többet, amire szükségem van, azt duplán kell megfizetnem.

Régen volt már az az idő, amikor a konyhapénzből spórolni tudtam. A ruháim tava-

lyiak, a kalapom a vízözönből való. Semmire se jut. Mindent el nyel a könyha.

Ti férfiak csak sopánkodni, lármázni tudtok, de nem tudtok olyasfélélt feltalálni, ami olcsóbbá tenné az életet.

En nem bánom akármí lesz, de így nem tudok enni adni.

— Igazad van édes lelkem — mondani az asszonynak — én is azt mondom, hogy nem lehet megélni. Tudom, hogy kevés a konyhapénzed. De nem tudok, nem bírok többet adni. A jövedelmem ma sem több, mint volt akkor, amikor a boldogságban uszva ol-tár elé vezettelek. Honnan adjak akkor többet. En már nem tudok több pénzt előteremteni. Azon személyes szükségtelem is megdrágult nagyon. A pénzügyminiszter megdrá-gította a szivart, a suszternek egy pár cipőért ma tizenyole koronát kell fizetnem, pedig ezelőtt hat forintért is drágának gondoltam. A ruháim ma rosszabbak, de drágábbak, mint azelőtt voltak.

Minden emelkedett, csak a jövedelmünk nem. Igazad van édes, nem lehet már megélni.

Telefonhírek.

Budapest, 1911. szeptember 18.

Óriási tüntetés Bécsben. Sortüz Bécs utcáin. Tüntetés vérrel és tüzzel.

A vasárnapi ünnepi hagulatot puskák ropogása, emberek halálhőrgése, felgyújtott épületek égbe csapó lángja zavarta meg.

Hallatlan, szinte hihetetlen esemény történt tegnap délután az osztrák császárvárosban.

A bécsi szociáldemokraták népgyűlést hívtak össze a húdrágaság és az általános élelmiszer drágaság dorgásában. A népgyűlésen negyven ezer ember jött össze és a szónokok, valamint a hallgatóság rendkívül elkeseredett hangon beszéltek a drágaságról, annak okairól és okozóiról.

A népgyűlés után kiadták a jelszót, hogy fel kell vonulni a Magyar Ház elé és ott tüntetést kell rendezni a magyar miniszterelnök, gróf Khuen-Héderváry Károly ellen. Az óriási tömeg egyszerre, mintegy óriási áradat hömpölygött végig Bécs utcáin és neki indult a Magyar Ház elé. A készülő tüntetést azonban el akarta nyomni a bécsi rendőrség és a kiküldött nagy rendőri készület, hogy

az emberáradatot feltartóztassa. A rendőrség azonban nem bírt az embersokasággal, amelyből kitért már a vad szenvedély. Szinte tombolt a fékevesztett emberi gyűlölség. Előbb nekirontottak és felborították az útjukban akadt közúti villamos kocsikat, majd felgyújtották azokat, aztán nekimentek az épületeknek és azokon hihetetlen rombolást vittek véghez. Egyszerre csak magasra csapott a láng: A tüntetők felgyújtottak egy iskolát. Valóságos forradalmi hangulat vett rajtuk erőt. Barrikádokat emeltek és mire kivonultak a kivezenyelt huszárak, ulánosok és gyalogosok, valóságosan lázadás volt Bécs utcáin.

Most összeütközött a munkásság és a katonaság. A parancsnokló tisztek kiadták a vezényszót:

Tüzelj!

Ebben a pillanatban eldőrdült a sortüz és egy csomó ember bukott halálra sebezve a földre.

Ötvennyolc ember halt meg és számtalan ember megsebesült.

Amikor az esetről a királynak jelentést tettek, fájdalmasan mondotta az ősz király:

Szomorú, hogy azt is meg kellett érnem, hogy Bécsben ilyesmi megtörténjék.

Khuen-Héderváry

audiencián volt a királynál. A kihallgatás egy óra hosszát tartott, de arról semmi hír sem szivárgott ki. Audiencia előtt Aehrenthallal, utána Gautsch osztrák miniszterelnökkel tárgyalt.

NAPIHIREK.

A vörösveszedelem.

— Pusztit a vörheny. —

Még nem lépett fel járványszerűen ez a skarlát. Nem. Még csak szórványosan fordul elő. De nincsen nap, amelyen elmaradna a rendőrségtől a levélhordó a maga vészjelentő vörös levelező lapjával. Hűségesen bekopogtat nap-nap után a levélhordó és hozza az orvos jelentését, hogy itt meg itt egy újabb és megint újabb skarláteset fordult elő.

Még nincsen skarlát járvány, mert hiszen különben tennének valamit ellene — de azért vannak kis embereknek apró lakásában nagy tragédiák. Legalább azoknak a gyermekeiket szerető szülőknél tragédia az, ami mellett idegenek közömbös, szenvtelen arccal haladnak el. Igen, vannak tragédiák. Tudunk egy

családot odakint a Tóth Kálmán utcában, ahonnan az elmúlt hét szerdájától szombati estig három apró élet költözött ki, ahol egy rövid hét alatt három ravatalt állítottak, három kis gyermek szivecskéje szűnt meg dobogni. Ketteset még leírni, amiről értesülünk: Egy szegény család a múlt héten három gyermekét veszítette el. Mind a hármat a skarlát ragadta el.

Nem lépett még fel járványszerűen a skarlát, de azért vannak már bajok.

És hogy át járványszerűen lépjen fel ez a gyermekveszedelem, arról tesznek odakint a külvárosokban. A beteg gyermekeket felkeresik, meglátogatják a bajtársaik és azok hurcolják a baji szerte-széjjel a városba.

Talán unalmas az olvasónak, hogy mi oly gyakran visszatérünk erre a témára. De nem tehetünk róla. Kötelességünk a hatóságot figyelmeztetni a fenyegető bajra. El kell azt fojtani, még mielőtt egészen nagyra nőne.

Könyvtár-egyesület Baján. A könyv, ha jó — igaz barátod! A könyv, ha rossz — ádáz ellenséged. E mondást szem előtt tartva s jeligenek választva alakult meg szép csendesen ez év elején városunkban a fentnevezett egyesület. Aldásos munkáját megalkulása óta szakadatlanul folytatja. Ma az egyesületek világát éljük s szinte panaszt hallunk mindenfelől egy új egyesület megalakulásakor: szükség volt-e ismét új teherre? Mert hisz minden újonnan alakult egyesület anyagi áldozatot igényel tagjaitól. S valóban az új egyesületnél panasza nincs ok, hisz a legesélyesebb áldozat mellett a legnemesebb célokat akarja megvalósítani. Mai irodalmunk sok kitűnő terméke mellett talán még több hitvány, selejtes mű kerül az olvasni vágyók kezébe. A léha, könnyű művek mindinkább terjednek! Ezt meg akarja akadályozni az új egyesület, mely azoknak, kiknek nem áll módjukban a kaszinói könyvtárakat igénybe venni, olcsó tagsági díj fejében a magyar s külföldi szépirodalom legnemesebb termékeit nyújtja. E cél elérésére tagjai a könyvtár-alap javára f. hó 24-én az ipartestület termében műkedvelő-előadást rendeznek, melyen egyebek közt színre kerülnek Szász Károly »A mint« s Murger Szerdahelyi »A nyolcadik pont« c. vígjátékai. Szereplők: Peschke Irma, Koller Imréné, Csernak Mariska, Oltványi Márta, Jeger Józsa, továbbá Boróczy Kálmán dr., Lakner Sándor, Major László. Részint rég kipróbált kiváló műkedvelőink, részint az újabb generáció tehetségei, kik részint fáradságuk elismerésül, részint a nemes cért melynek szolgálatába tehetségüket adták, megérdemlik közönségünk érdeklődését. Ezuttal is fel akarjuk erre hívni mindazok figyelmét, a kiket az illet. A szüneteket pedig az állami tanítóképző ének-kara tölti ki. Bevezetésül ismertető előadást tart dr. Gonclik Kálmán. (Beküldetett.)

Halálozás. Ószinte megilletődéssel vettük azt a hírt, hogy Sziklai Béla, a közelmúltban elhunyt Sziklai Zsigmondnak 21 éves fia, hosszas szenvedés után, e hó 15-én elhunyt.

Az állandóan melegítő

„METEOR”

KÁLYHÁK

a legjobb és leg-tökéletesebbek!

Kéves fűtőanyag, nagy fűtő-
képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben!

Eddig 700,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor” kettős csillag védjeggyel van ellátva

Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula

kereskedésében kaphatók.

Temetés vasárnap ment végbe a közönség általános részvétele mellett.

A tüdővésztes szanatórium bizottság tegnap vasárnap tartott közgyűlésén megejtették a tisztújítást, jóváhagyták a múlt évi zárószámadást és elfogadták a jövő évi költség-előirányzatot.

Az országos vásár tegnap és ma zajlott le. A vásár különben elég népes volt. Mindamelllett nem sikerült, mert a vasárnap hajnalban megeredt és egész nap tartott eső tönkre áztatta igen sok kereskedő és iparos remény-ségét.

Egy kocsis balesete. Súlyos szerencsétlenség történt tegnap délután. Egy kocsis szénát szállított egy jól megrakott szekéren. Az egyik fordulónál lebukott a kocsis a széna tetejéről és oly szerencsétlenül esett, hogy ballabát kitérte. A kórházba szállították.

NESTLE
az egészséges gyermekéletről

és a beteg gyermek a gyomorbetegségek ragoga bevált táplálékaként. Megóvja a hányástól, hasmenéstől, hehlyeritől és elhárítja ezeket. A gyermekápolásról. szigorúan figyelni kell. NESTLE.

Wien I, Biberstrasse 11.

Pestmegye vízlecsapoló társulata leírt a városhoz és azt kérte, hogy adjon a város a társulatnak sürgősen hathónapra előmunkálati engedélyt egy új lecsapoló csatorna előmunkálataira, mert a társulat Baja területén próba furásokat akar eszközölni.

Ujpest — kolera fészkek. Ezt az értesítést kapta a város a belügyminisztertől. A belügyminiszter ma ezeket táviratozta: Ujpest rendezett tanácsú város, ahol f. évi augusztus hó 25-től szeptember 17-éig 16 betegedés és 6 haláleset fordult elő ázsiai kolera folytán, kolerától fertőzöttnek nyilvánítatik. Belügyminiszter.

Regényünk térszúke miatt ma kimaradt, miért is kérjük olvasóink szives elnézését.

Naponta zene-estély a Casinó-vendéglő nyárihelyiségében Horváth Sándor személyes vezetése mellett. A n. é. közönség szives pártfogásár kéri

teljes tisztelettel Preimájer Pál,
Casinó-vendéglős.

Segédszerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma 101

Pokorny János-utca 7. számú (volt Berta Nándor-féle)

HÁZ szabad kézből eladó.

Értekezhetni: Genál Mátvás bajai lakós
sál Mitéházi-utca 4. szám.

Eladó

a bajai dunai uszoda, amely az egész városban egyedül áll. Eladási feltételekre és egyebekre nézve felvilágosítást ad a tulajdonosnő: Özv. Novák Lujza, Baján

Eladó szőlővesszők.

Gyökeres Európai immunis hokok-talajra alkalmas vessző a következő fajokból **eladó:**

Erdei, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehér, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgondi, Kövidinka, Oportó, Szlankamenka, Furmint

és még mintegy száz csemegefajból **ezrenként 12-15 forint.** A vesszők erősek és dúsgyökérűek, így pótlásra is teljesen megfelelnek — Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve. — Cim:

Szücs Sándor fia
szőlőtelepe — Bihardlőszeg.

Értesítés!

Van szerencsém a mérleghasználó közönség becses tudására hozni, hogy a

hitelesítés

alkalmából visszautasított mérlegeket, a legolesőbb árban javítom és hitelesíttetem. Továbbá ajánlom a raktáromon levő

mérlegeket és súlyokat.

Tisztelettel Kapots N. mérlegkészítő.

Cipész-üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudására hozni, hogy a régi Weisz Henrik-féle úri és női

cipész-üzletet

átvéve, a magam régen fenálló jőnevű üzletével egyesítve, az Erzsébet-királyné utcában volt saját üzletemet is áthelyeztem a **Központi Szálloda** épületében tovább vezetem és tovább is azon fogok igyekezni, hogy elegáns kivitelű, jó és szolid munkával szolgáljam ki t. megrendelőimet.

Raktáron tartok mindennemű, saját készítményű úri és női cipőket.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

kitünő tisztelettel

Szilágyi Sándor
úri és női cipész

Három-négy középiskolát végzett fiú

tanulóul

felvétetik

Perger Vince fényképésznél
Baja.

HIRDETÉSEK

felvétetnek — a kiadóhivatalban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legújnyosabb árak mellett ajánltnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgepek, szalmakaszalozók, löhereséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszalógépek, marokrakó- és kéveköto-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronók, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecska-vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egyetemese aczókék, 2- és 3-vasu ökék és minden egyéb mozogazdasági gépek.

SCHÄTZ JÓZSEF budapesti sörnagykereskedő helybeli főlerakata
STAMPFL JENŐ CÉGNÉL.

„Góliát Maláta gyógyászor“

a leghírnevesebb egyetemi tanárok által javalva, mint hatásos szer vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, álmatlanság és gyöngeség ellen; továbbá ajánlva van lábadozóknak és különösen szoptató nőknek.

Góliát Maláta gyógyászor I palack 40 fillér.
Király salon sör I palack 36 fillér.

Üres üvegek 10 fillérért vétetnek vissza.

10 üvegen felüli rendelések házhoz szállíttatnak.

E különleges sörök a DREHER ANTAL és az Első Magyar Részvényserfőzde Kőbányai Sörfőzde gyártmányai.
Jégben hűtött palackok is kaphatók.

BÜTOR

legegyszerűbb és legelegánsabb kivitelben készpénzért és részletfizetésre legolcsóbban beszerezhető:

BHAAS és WEISZ cégnél BAJA

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a városháza épülettel szemben.

Telefon szám: 143. Meghívásra azonnal jövünk! Telefon szám: 143.

Kárpitos-munkákat és tervszerinti lakberendezéseket elvállalunk.

Egy női és egy férfi

templomülés a bajai izraelita templomban eladó. Felvilágosítás kapható Attila utca 19. szám alatt.

Hatósági rendelet

szerint mindenki házában köteles vizet készletben tartani. E célra legalkalmasabbnak és legtartósabbnak ajánlom saját gyártmányu

vasbeton hordókat

hektoliterenként 5 korona.

Állandó készlet tégla-, cserép és cementárukban. Beocsini Portland és Roman Cement és I/a. darabos mész a legfrissebb állapotban mindig kapható Grünhut Miksa Spitzer-féle tégla és cementáruggyáiban.
Telefonszám 111. — Telefonszám 111.

ETERNIT-PALA

HATSCHER SZABADALMA

a jelenkor legjobb tetője

könnyű, törhetetlen, fagy-, vihar- és tűzmentes,

vörös-, fehér- és szürke színekben

Tervrajzzal és költségvetéssel díjtalanul szolgál:

GOLDSCHMIDT LAJOS

épületanyag és tűzifa kereskedő

Eternit-pala egyedelarusító Baja város és területére.

TELEFON SZÁM 88.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálog kölcsönöket

földekre 10-től 85 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozási alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb merő előzékenységgel történik.